

Tadeusz Łaszkiewicz, Joanna Trocha

Zakrzew, gm. Warta, woj. sieradzkie.
Stanowisko 12 A

Informator Archeologiczny : badania 14, 266-267

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badania prowadził mgr Tadeusz Łaszkie-
wicz uczestniczyła mgr Joanna Trocha.
Finansowała Okręgowa Dyrekcja Gospodarki
Wodnej w Poznaniu. Pierwszy sezon badań.
Osada kultury przeworskiej /ponadto liczne
ślady Osadnictwa kultury łużyckiej i wczesno-
średniowiecznego/.

Stanowisko przeznaczono do badań w ramach akcji badań ratowni-
czych na terenach zbiornika Jeziorsko na rzece Warcie. Zajmuje ono
obszerny fragment płaszczyzny wysoczyznowej /terasa II/ i przyległy
dość stromy stok terasy. Od północy ograniczone wąwozem rozcinają-
cym krawędź terasy.

Osada obejmuje znaczną przestrzeń - wstępnie określoną na ponad 8 ha.
Przed przystąpieniem do badań wykopaliskowych wykonano szereg prac
inventaryzacyjnych:

- plan sytuacyjno-wysokościowy stanowiska wraz z zapleczem /14 ha/,
- badania sondażowe /9 sondaży - 130 m²/,
- badania przy użyciu magnetometru protonowego na powierzchni około
3 ha,
- planigrafie materiału zabytkowego na powierzchni /około 5.800 punktów/
- wiercenia świdrem ręcznym w siatce profili - 2.026 otworów,
- analizy fosforowe-- korzystając z wierceń - 758 próbek.

Po analizie wyników zaplanowano szeroko-płaszczyznowe badania wykopa-
liskowe na powierzchni 80-100 arów. Przystąpiono do nich wykonując przy
użyciu spychacza system odkrywek przecinających najbardziej interesują-
ce strefy osady. Zdejmowano - pod nadzorem archeologa - zarówno nak-
ład próchnicy ornej, jak i niemal pełną mięszszość warstwy kulturowej -
do poziomu rysowania się obiektów lub też przebić calca /na większość
powierzchni jest nim ciężka glina/. Następnie przygotowano odkrywki do
rutynowych prac wykopaliskowych oraz wykonano dokumentację. Stwier-
dzono obecność licznych obiektów nieruchomych, w tym półziemianek, pa-
lenisk, pieców. Część z nich wyeksplorowano. Uzyskany z około 80 objek-
tów materiał ceramiczny pozwala datować osadę na cały czas trwania kul-
tury przeworskiej - od późnego okresu lateńskiego do schyłku okresu wpły-
wów rzymskich.

Nieliczne objekty reprezentują kulturę łużycką /w tym 1 przypadek po-
chówku popielnicowego/ oraz okres wczesnego średniowiecza.

Materiał z badań znajduje się do czasu zakończenia prac tereno-
wych oraz ich opracowania w PP PKZ O/Poznań.

Badania będą kontynuowane.

ZAKRZEW, gm. Warta
woj. sieradzkie
Stanowisko 12 A

PP Pracownię Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Poznaniu

Badania prowadził mgr Tadeusz Łaszkie-
wicz, uczestniczyła mgr Joanna Trocha.
Finansowała Okręgowa Dyrekcja Gospodarki
Wodnej w Poznaniu. Drugi sezon badań.
Osada wczesnośredniowieczna /ponadto
nikłe ślady osadnictwa kultury łużyckiej
i przeworskiej/.

W nawiązaniu do ciągu wykopów z 1978 r. założono - w układzie szachownicowym - dalszych 10 wykopów badawczych o ogólnej powierzchni 500 m², poddając w ten sposób penetracji znaczną część stanowiska. Wobec braku czytelnej stratygrafii, przy jednoczesnym nader liczny występowaniu materiału ceramicznego, zdecydowano eksplorować wykopy warstewkami mechanicznymi o miąższości 10 cm z dodatkowym podziałem wykopu na mniejsze jednostki przestrzenne /działka 2,5 x 2,5 m/. Materiał zbierano oddzielnie dla każdej jednostki wykonując jego szczegółową planografię. Metoda ta pozwoliła wydzielić szereg koncentracji materiału ceramicznego - śladów ewentualnych obiektów. Wyróżniono ponadto zaledwie kilkanaście obiektów nieruchomych - palenisk bądź jam ? - przegłębień czytelnych w podmokłym piasku calcowym.

Wstępny przegląd licznego materiału ceramicznego około 9000 fragmentów - pozwala datować osadę - być może tylko sezonowo zamieszkiwaną - na okres wczesnego średniowiecza /fazy B-E/ z ewentualną kulminacją osadnictwa w fazie C.

Pojedyncze fragmenty ceramiki reprezentują kulturę łużycką i przeworską, a także okres późnego średniowiecza.

Materiały z badań do czasu ich opracowania znajdują się w PP PKZ O/Poznań.

Badania zostały zakończone.